Dosarul nr.4r-4826/23
Nr. PIGD 4-22042422-02-4r-11122023
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Judecătorul Elena Ungureanu

D E C I Z I E

17 decembrie 2024 *****
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Silvia Cecan
Judecătorii: Roman Pascari
Constantin Roșca

Judecînd în ordine de recurs, recursul reprezentantului INST, Victor Sîrbu, declarat împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediu Buiucani din 22 noiembrie 2023, prin care s-a încetat procesul contravenţional intentat în baza procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr.AST 00156 din 15.12.2021, încheiat de către agentul constatator din cadrul AST, Popa Ion, în privinţa lui Ciobanu Alexandru pentru săvârşirea contravenţiei prevăzute de art.177 alin.(3) lit.b), i) din Codul contravențional, din lipsa faptului contravenţiei.

Procedura de înștiințare a părților a fost executată.

Termenul de examinarea a cauzei în instanța de recurs, de la 11 decembrie 2023 pînă la 17 decembrie 2024.

A C O N S T A T A T:

1. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria AST nr. 00156 din 15.12.2021, agentul constatator din cadrul AST, Popa Ion, a reţinut în sarcina făptuitorului Ciobanu Alexandru, faptul că, la *****din mun.Chişinău, str.*****, la 15.12.2021 s-a constatat executarea lucrărilor de reconstrucţie/replanificare cu intervenţie la acoperiş şi balcon, în lipsa actelor permisive, fapt ce contravine prevederilor art.22 alin.(1) lit.b) al Legii nr.781/1996 privind calitatea în construcţii şi Legii nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor în construcţii.
2. Acţiunile făptuitorului, de către agent constatator au fost calificate în baza art.177 alin.(3) lit.b), i) din Codul contravențional.
3. Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediu Buiucani din 22 noiembrie 2023, s-a încetat procesul contravenţional intentat în baza procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr.AST 00156 din 15.12.2021, încheiat de către agentul constatator din cadrul AST, Popa Ion, în privinţa lui Ciobanu Alexandru pentru săvârşirea contravenţiei prevăzute de art.177 alin.(3) lit.b), i) din Codul contravențional, din lipsa faptului contravenţiei.

4. Nefiind de acord cu hotărîrea, reprezentantul INST, Victor Sîrbu a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrii și remiterea cauzei la rejudecare.
5. În motivarea recursului s-a invocat că instanţa eronat concluzionează faptul, că menţiunea indicată în procesul-verbal cu privire la contravenţie în rubrica „Fapta contravenţională" poartă un caracter declarativ, neavând suport probatoriu, ce face incompatibilă menţinerea în vigoare a actului de sancţionare, reţinând în calitate de probă Raportul de expertiză judiciară nr. 648,649 din 23.05.2023, efectuat după doi ani de la constatarea contravenţiei, adică tolerând executarea lucrărilor de construcţie în lipsa actelor permisive şi justificându-le prin raportul de expertiză.
6. Potrivit prevederilor art. 440, alin.(l) Cod contravenţional (Procesul de constatare a faptei contravenţionale şi atribuţiile agentului constatator), constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.
7. Iar, art. 442, alin.(l) al aceluiaşi Cod (Procesul-verbal cu privire la contravenţie), prevede că procesul-verbal cu privire la contravenţie este un 3cî prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui cu atât mai mult că reconstrucţia neautorizată este şi la moment fără a da o apreciere justă materialelor probatorii- fotografiilor, prezentate de agentul constatator.
8. Judecând recursul declarat, examinând materialele cauzei, raportând situaţia de fapt la cea de drept, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul reprezentantului INST, Victor Sîrbu, urmează a fi respins, hotărîrea reprezentantului INST, Victor Sîrbu, urmînd a fi menținută.
9. Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
10. Conform art. 471 din Codul contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor. Instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei. Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudenţă, precum şi la cererea motivată a

părţilor, instanţa de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea şedinţei de judecată, cu citarea părţilor pentru prezentare la proces. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor esenţiale invocate în recurs.

11. Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal constată lipsa temeiurilor de fapt și de drept, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond a ținut cont de rigorile art. 458 alin. (1) din Codul contravențional, care indică că „examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: lit. a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; lit. b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; lit. c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; lit. d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; lit. e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; lit. f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei”.
12. Conform prevederilor art. 448 alin. (1) din Codul contravențional, „contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sânt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sânt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale”.
13. Colegiul constată că din conţinutul procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. AST 00156 din 15.12.2021, reiese că agentul constatator al Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică, i-a imputat lui Ciobanu Alexandru, faptul că a executat lucrări de reconstrucţie/replanificare cu intervenţie la acoperiş şi balcon la *****din *****, str. *****, în lipsa actelor permisive, calificând acţiunile făptuitorului în baza art.177 alin.(3) lit. b), i) din Codul contravențional.
14. Conform art.7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.
15. Potrivit art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.
16. Conform art. 440 alin. (1) din Codul contravențional, constatarea faptel contravenţionale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii

contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluționare.

17. Potrivit art. 425 alin. (1) din Codul contravențional, probele sînt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoașterea altor circumstanţe importante pentru justa soluționare a cauzei.
18. Sub aspectul dat, instanța de recurs, relevă că afirmațiile invocate în decizia de sancționare, poartă un caracter declarativ, neavînd suport probatoriu de fapt, respectiv în contextul art. 461 din Codul contravențional, această împrejurare, face incompatibilă menținerea în vigoare a actului de sancționare.
19. În contextul expus, Colegiul penal reiterează că în vederea determinării cui îi revine sarcina probei, trebuie să se stabilească mai întîi dacă fapta de care este acuzat contravenientul constituie „acuzaţie în materie penală”, în sensul art. 6 din Convenţie.
20. Criteriile folosite în mod constant în jurisprudenţa Curţii pentru a se vedea dacă o acuzaţie constituie „acuzaţie în materie penală” sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit dreptului naţional – potrivit dreptului intern, fapta săvîrșită de contravenient atrage răspunderea contravenţională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetăţenilor și are aplicabilitate generală; natura și gravitatea sancţiunii aplicate.
21. Așadar, în ceea ce privește sancţiunea amenzii, elementul esenţial în funcţie de care Curtea analizează aplicabilitatea art. 6 este caracterul preventiv și punitiv, deci, scopul acesteia.
22. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenţionale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub aspect penal, atîta timp cît amenda este un mijloc de constrângere a contravenientului și o măsură de prevenire a săvîrșirii de noi fapte, ea neavînd, deci, caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.
23. Prin urmare, cu respectarea principiului prezumţiei de nevinovăţie, al egalităţio armelor, al contradictorialităţii și al dreptului la apărare impuse de exigenţele art. 6 din Convenţie și prevăzute de Codul contravenţional al RM, s-a oferit posibilitatea propunerii de probe către ambele părţi ale procesulul contravențional.
24. În conformitate cu jurisprudenţa relevantă a Curţii Europene a Drepturilor Omului, instanţele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăţia inculpatului prin adoptarea unor soluţii motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: …în cazul în care instanţele judecătorești naţionale se abţin de a da un răspuns special și explicit la cele mai

importante întrebări, fără a-i oferi părţii care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susţinere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (*Ruiz Torija v. Spania*, 9 decembrie 1994, § 29; *Papon v. Franţa (nr. 2)*, dec., 15 noiembrie 2001; *Boldea v. Romînia*, 15 februarie 2007, § 30).

25. Pe fundalul celor descrise, Colegiul penal relevă că în cauză există un dubiu care nu poate fi înlăturat prin administrarea altor probe, dubiu care profită contravenientului, potrivit principiului *in dubio pro reo*.
26. În lumina jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, Colegiul penal reţine că acesta este un principiu complementar prezumţiei de nevinovăţie. Înainte de a fi o problemă de drept, principiul *in dubio pro reo* este o problemă de fapt. Înfăptuirea justiţiei cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărîrile pe care le pronunţă, pe probabilităţi, ci pe certitudini dobîndite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă.
27. Potrivit art. 375 alin. (3) din Codul contravențional și în special, potrivit principiului *in dubio pro reo*, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condiţiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite. De asemenea, pentru respectarea principiului prezumţiei nevinovăţiei, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanţa să stabilească vinovăţia unei persoanei.
28. Instanța de recurs reiterează în calitate de probă Raportul de expertiză judiciară nr.648,649 din 23.05.2023, prin care s-a constatat că: a) Lucrările de replanificare efectuate în *****cu nr. cadastral *****, amplasat în blocul locativ din str. Melestiu nr.16/3, *****, corespund cerinţelor actelor normative si nu afectează structura de rezistentă a blocului locativ examinat (detaliat a se vedea în partea descriptivă a raportului de expertiză); b) Executarea acestor lucrări a fost dictată de necesitatea excluderii inundării si deteriorării bunurilor imobile din blocul locativ (apartamentelor/încăperilor izolate amplasate la nivelele inferioare) din str.Melestiu nr.16/3, mun.Chisinău, cu apele provenite din precipitaţiile atmosferice, ca rezultat a erorilor admise la etapa edificării blocului locativ (detaliat a se vedea în partea descriptivă a raportului de expertiză) (f.d.103-108).
29. Astfel, raportând circumstantele de fapt ce rezultă din Raportul de expertiză judiciară nr.648, 649 din 23.05.2023, la consemnările făcute în procesul-verbal cu privire la contravenţie, nu se atestă săvârşirea faptei contravenţionale prevăzute de art.177 alin.(3) lit.b), i)) din Codul contravențional, or, simpla constatare ex propriis sensibus a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanţa să stabilească vinovăţia unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenţie. Respectiv, atât timp cât asupra faptelor descrise în conţinutul actului sunt neconfirmate prin alte mijloace de

probă, în sensul dat pot plana o serie de dubii, fiind aplicabil principiu de drept in dubio pro reo.

30. În acest context, Colegiul menționează că de către agentul constatator nu s-a făcut dovada veridicităţii situaţiei de fapt reţinute în procesul-verbal cu privire la contravenţie contestat, prin probe certe şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea petentului acţionează principiul in dubio pro reo.
31. Subsecvent, Colegiul nu poate reține criticile recurentului în partea în care invocă că instanța pripit a pus la baza hotărîrii raportul de expertiză în speță, or instanța nu reține care motive întemeiate ce ar condiționa aprecierea critică a circumstanțelor constatate de expert, mai mult, această probă a constituit obiectul de studiu al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, care a casat hotărîrea pronunțată anterior și a remis cauza la rejudecare, însă agentul constatator, deși a fost citat legal despre locul, ora și data ședinței, nu s-a prezenta în ședința primei instanțe, nu a prezentat probe suplimentare și nu a combătut cumva circumstanțele constatate prin Raportul de expertiză.
32. Astfel, în momentul încheierii procesului-verbal cu privire la contravenţie este important de ţinut cont şi de principiul privind individualizarea faptei contravenţionale şi evidenţierea circumstanţelor importante ce influenţează încadrarea juridică a faptelor ilegale, precum şi indicarea probelor pe care se bazează învinuirea.
33. Prin urmare, procesul contravenţional intentat de către agentul constatator din cadrul AST, în baza procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. AST, nr.00156 din 15.12.2021, de constatare a faptei contravenţionale prevăzute şi sancţionate de art.177 alin.(3) lit.b), i) din Codul contravențional, în privinţa lui Ciobanu Alexandru, justificat a fost încetat din motiv că nu există faptul contravenţiei.
34. În același context, Colegiul consideră că motivele invocate de recurent sunt declarative și nu pot fi reținute, alegațiile expuse în cererea de recurs au constituit obiect de studiu al primei instanțe, care le-a oferit o apreciere justă și motivată.
35. Colegiul penal conchide că argumentele invocate în recurs nu şi-au găsit confirmare în procesul verificării legalității în ordinea controlului ierarhic superior, motiv pentru care acesta urmează a fi respins ca nefondat, cu menţinerea fără modificări a hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediu Buiucani din 22 noiembrie 2023.
36. În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c), art. 474 din Codul contravențional, Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău,-

D E C I D E:

A respinge ca nefondat recursul declarat de către reprezentantul INST, Victor Sîrbu.

A menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediu Buiucani din 22 noiembrie 2023, prin care s-a încetat procesul contravenţional intentat în baza procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr.AST 00156 din 15.12.2021, încheiat de către agentul constatator din cadrul AST, Popa Ion, în privinţa lui Ciobanu Alexandru pentru săvârşirea contravenţiei prevăzute de art.177 alin.(3) lit.b), i) din Codul contravențional, din lipsa faptului contravenţiei.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Silvia Cecan

Judecătorii Roman Pascari

Constantin Roșca